

A hazai árampiac működési és befektetési környezetét meghatározó újabb fejlemények

Kaderják Péter
igazgató

Regionális Energiagazdasági Kutatóközpont
Budapesti Corvinus Egyetem

51. Közgazdász-vándorgyűlés
Gyula, 2013. szeptember 27.

- Csökkenő kereslet
 - 2012: -1,2% év/ év alapon
 - 2013 1. félév: -0,9% előző év azonos időszak alapján
- Csökkenő energetikai beruházási aktivitás: 2013 első félév: -25-30%
- Nettó import több hónapban 30% fölött
- Hazai erőművek átlagos havi termelése májusban < 3.000 MW!
- Gönyü, Dunamenti: március-áprilisban lényegében leálltak
- Kapcsolt termelő kapacitások felére csökkennek (KÁT), többen szüneteltetésről döntöttek

- A legsúlyosabban érintett kör a gázbázisú áramtermelés
- Az alacsony áram nagykereskedelmi ár és CO₂ ár a Paks 2 projekt megtérülési mutatóit is rontja
 - ~100 €/MWh ‚strike price’ ma irreálisnak tűnik
- Nem tudunk az „atom–szén–megújuló” forgatókönyvben jelzett új 400 MW-os szenes erőműre vonatkozó beruházási szándékról
- Megújuló ösztönző rendszer (és így a befektetők) helyzete bizonytalan

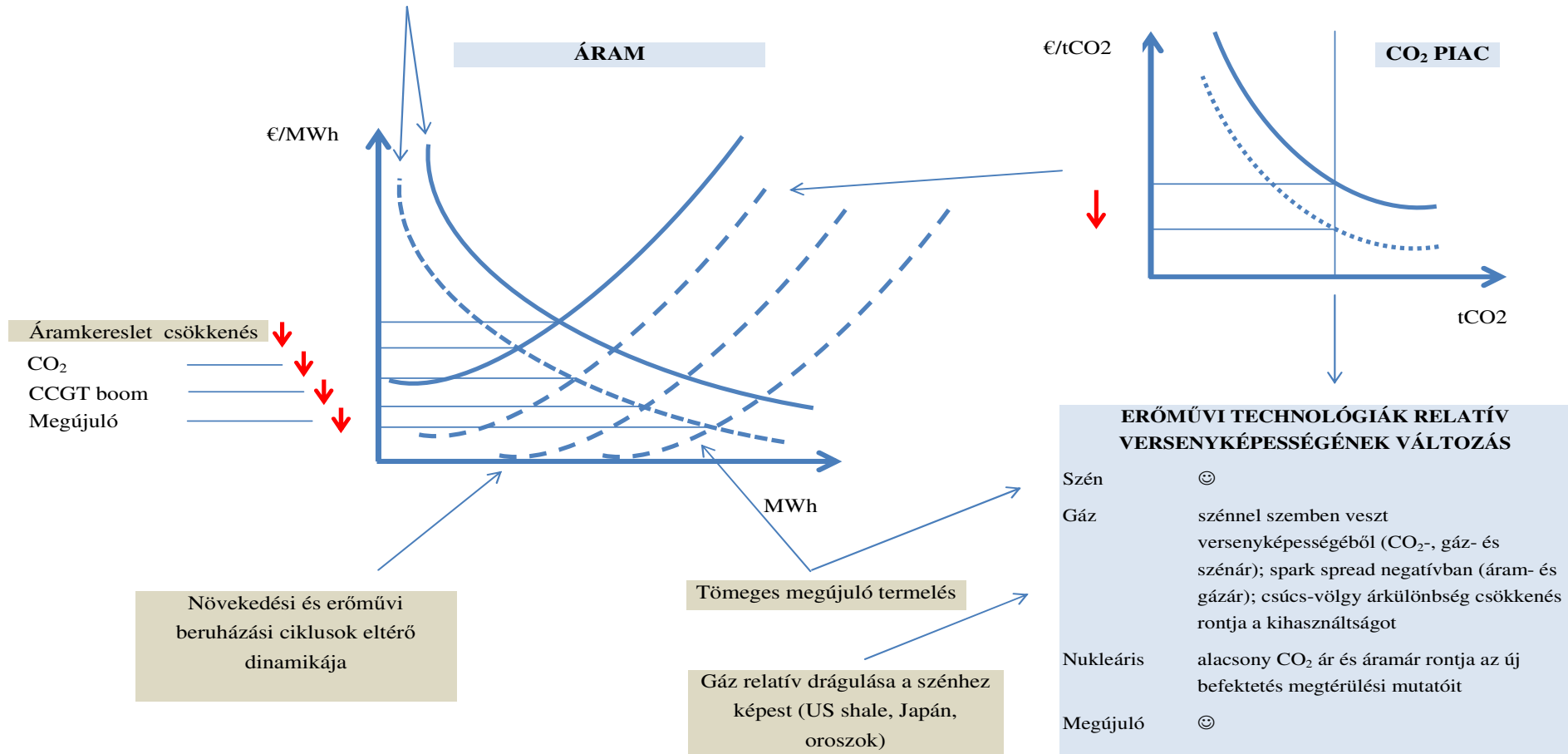
Mi történik? Több – döntően nemzetközi – fejlemény egyidejű és együttes hatása jelent példátlan kihívást

A hazai árampiac fejlődését befolyásoló exogén és endogén tényezők rövid-és hosszú távon

	Exogén (külső adottság)	Endogén (kormányzatilag befolyásolható)
Rövidtáv (1 - 3 év)	<ul style="list-style-type: none"> - Recesszió - Alacsony CO₂ ár - Magas relatív gázár - Szénfelhasználás növekedése Európában - Erőművi többletkapacitás 	<ul style="list-style-type: none"> - Kiszámítható megújuló energia támogatási szabályozás hiánya - Kedvezőtlen adózási környezet
Hosszútáv (3 + év)	<ul style="list-style-type: none"> - Tömeges megújuló termelés / Energiewende - Balkáni vízerőművi termelés volatilitása - CO₂ árak növelését célzó szabályozói törekvések 	<ul style="list-style-type: none"> - Kis kapcsolt erőművek működésének ellehetetlenülése - Energiafelhasználás hatékonyságának növekedése

A nemzetközi fejlemények együttes következményei

1. ábra: Az árampiac működését és befektetési környezetét befolyásoló főbb újabb fejlemények és hatásai



1. Recesszió – 1

- GDP előrejelzések lefelé módosultak

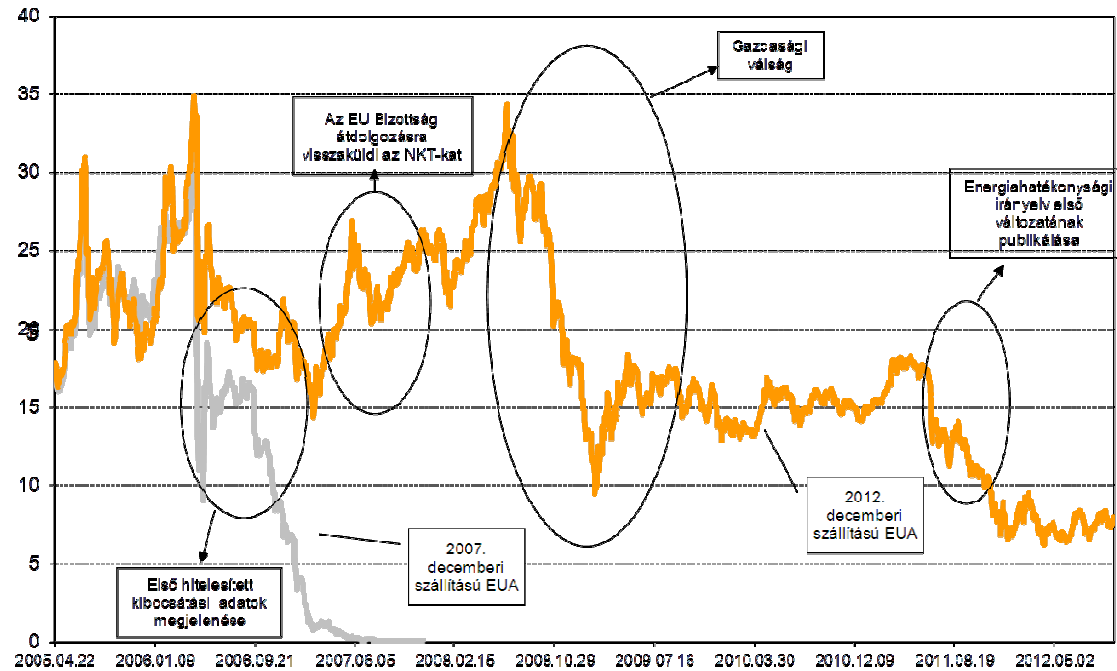
	2010-2015	2015-2020	2020-2025	2025-2030
GDP éves reál növekedési ráta %*(folyó áron) 2012-es becslés	0,9%	1%	1,7%	1,9%
GDP éves reál növekedési ráta ** (2005-ös €) 2009-es becslés	2,7%	2,7%	2,1%	2,1%

Erőmű	Beruházó	Kapacitás MW	Típus	Tervezett üzemkezdet	
				2010-es állapot	2013-as állapot
Dunamenti G4	GDFSUEZ	400	CCGT	2012	felfüggesztve
Nyírtass	Emfesz	400	CCGT	2012	törölve
Nyírtass	Emfesz	400	CCGT	2013	törölve
Százhalombatta	MOL-CEZ	800	CCGT	2013	felfüggesztve
Borsod 2	AES	260	Lignit	2012	törölve
Vác	D100 Invest	100	SZET	2014	törölve
Nyírtass	Emfesz	1600	CCGT	2015	törölve
Mohács	E.ON	400	CCGT	2015	törölve
Csepel 3	Alpiq	430	CCGT	2015	2016
Sima	MVM	600	SZET	2015	törölve
Mátra 2	RWE	440	Lignit	2015	törölve
Tisza 2	IFC	185	CCGT	-	2015
Almásfüzitő	Euroinvest	800	CCGT	-	2017
Szeged	Advanced Power	920	CCGT	-	2017

- 2010-ben a Platts közel 6000 MW nagyerőművi beruházás megvalósítását tartotta lehetségesnek 2012–2015 között
- Egyik sem valósul meg ebben az időszakban

Recesszió – 2

- CO2 ár zuhanása

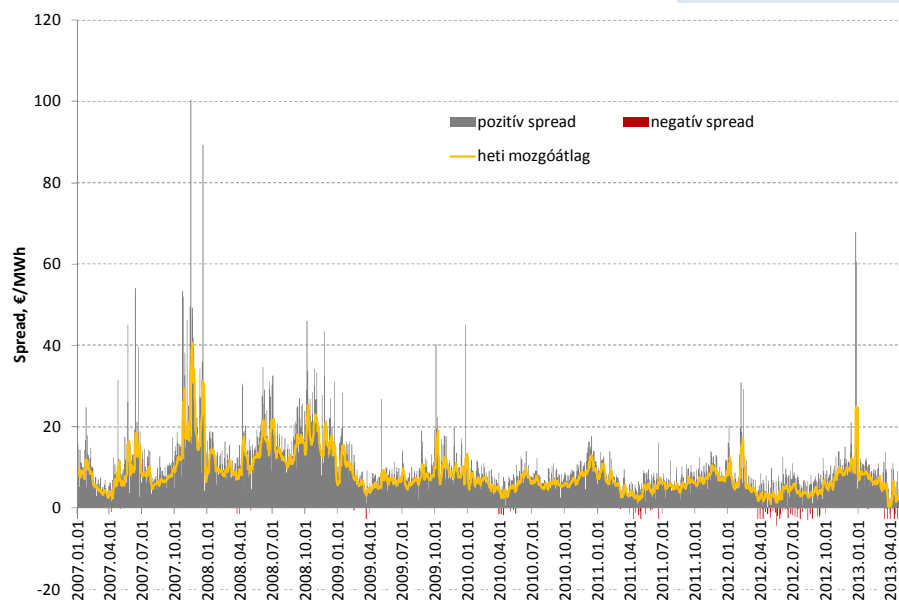
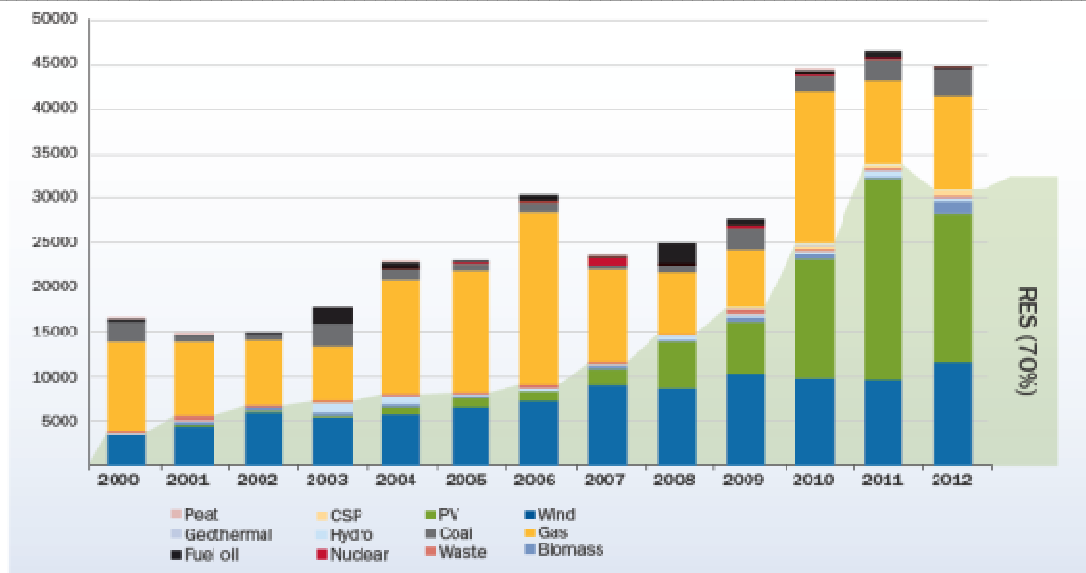


- CO2 ár előrejelzések

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Barcleys	5,0	4,5	4,0	4,0	4,0	4,0	5,5	9,0
Thomson Reuters Point Carbon	3,5	3,5	4,5	5,0	6,5	7,5	8,0	9,5
Bloomberg New Energy Finance	5,5	5,5	6,0	6,5	7,5	16,0	19,5	23,5
EC - Backloading	7,5-11,5	10,5-21,0	9,5-17,5	4,5	4,0	5,0	5,0	6,5

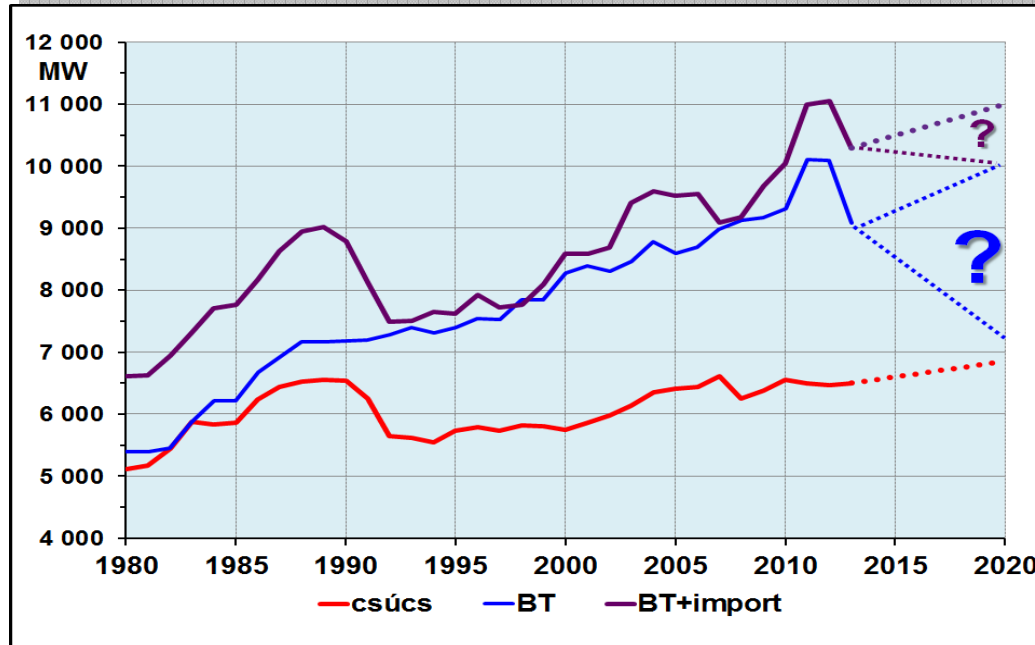
2. Megújulók

- A tavalyi évben az EU27-ben létesült 45 GW-nyi új áramtermelő kapacitás 70%-át a megújuló alapú áramtermelési eszközök adták



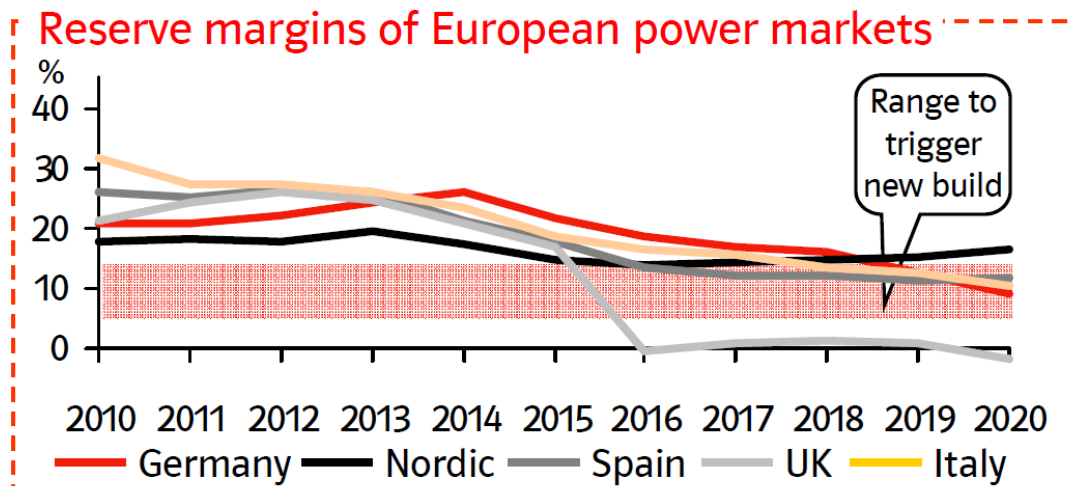
- EEX másnapi csúcs-völgy áramár különbség, 2007. január – 2013. május
- Jelentős csökkenés – PV

3. Gazdasági növekedés és erőművi beruházások eltérő dinamikája



A csúcsterhelés és a teljesítőképesség változása Magyarországon, 1980–2012

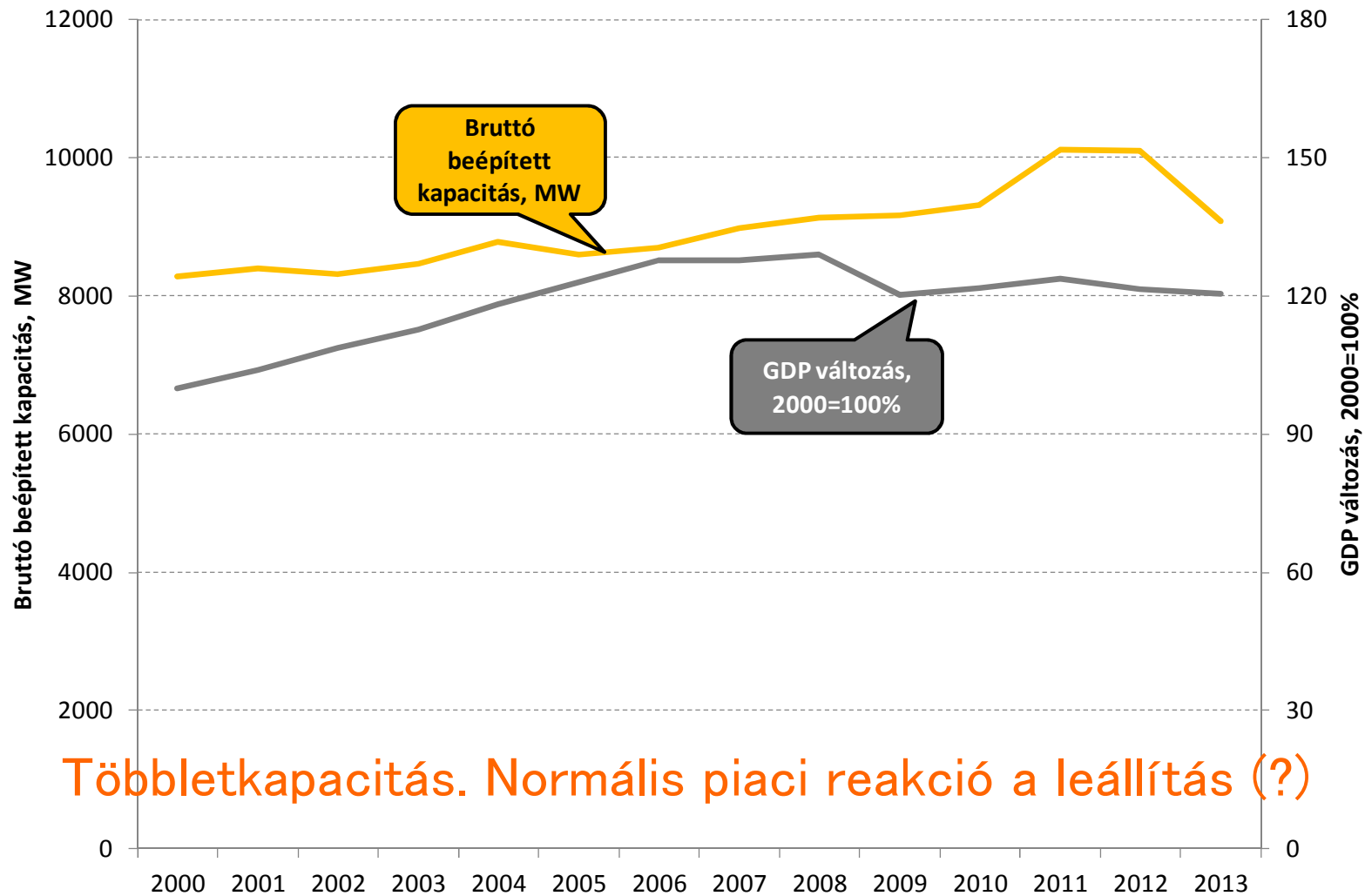
Forrás: Stróbl, 2013



A tartalék ráta nem csökkent az európai piacokon sem!

Forrás: E.ON

A GDP növekedés és az erőművi bruttó beépített kapacitás alakulása idehaza

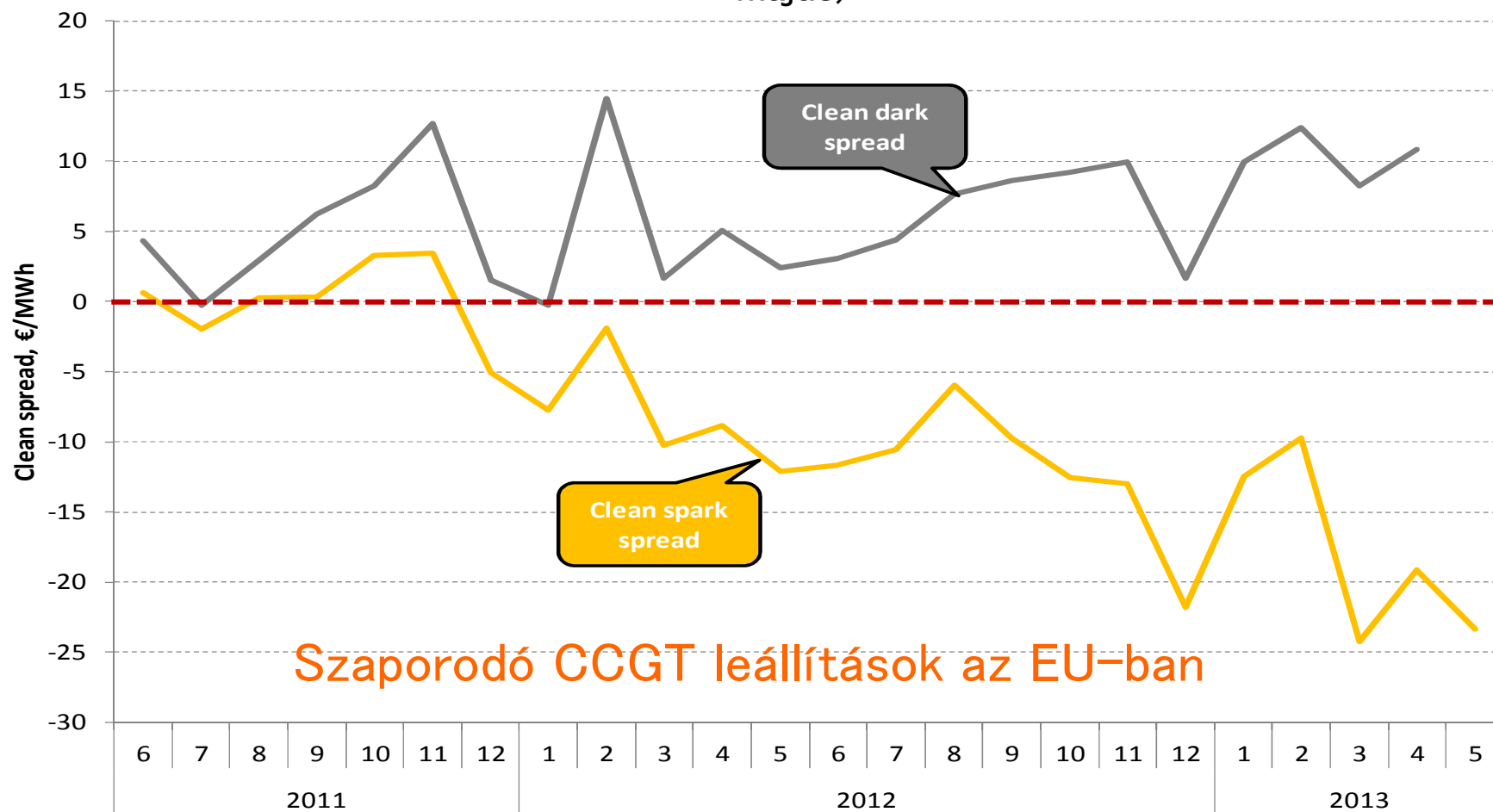


Többletkapacitás. Normális piaci reakció a leállítás (?)

Forrás: MAVIR

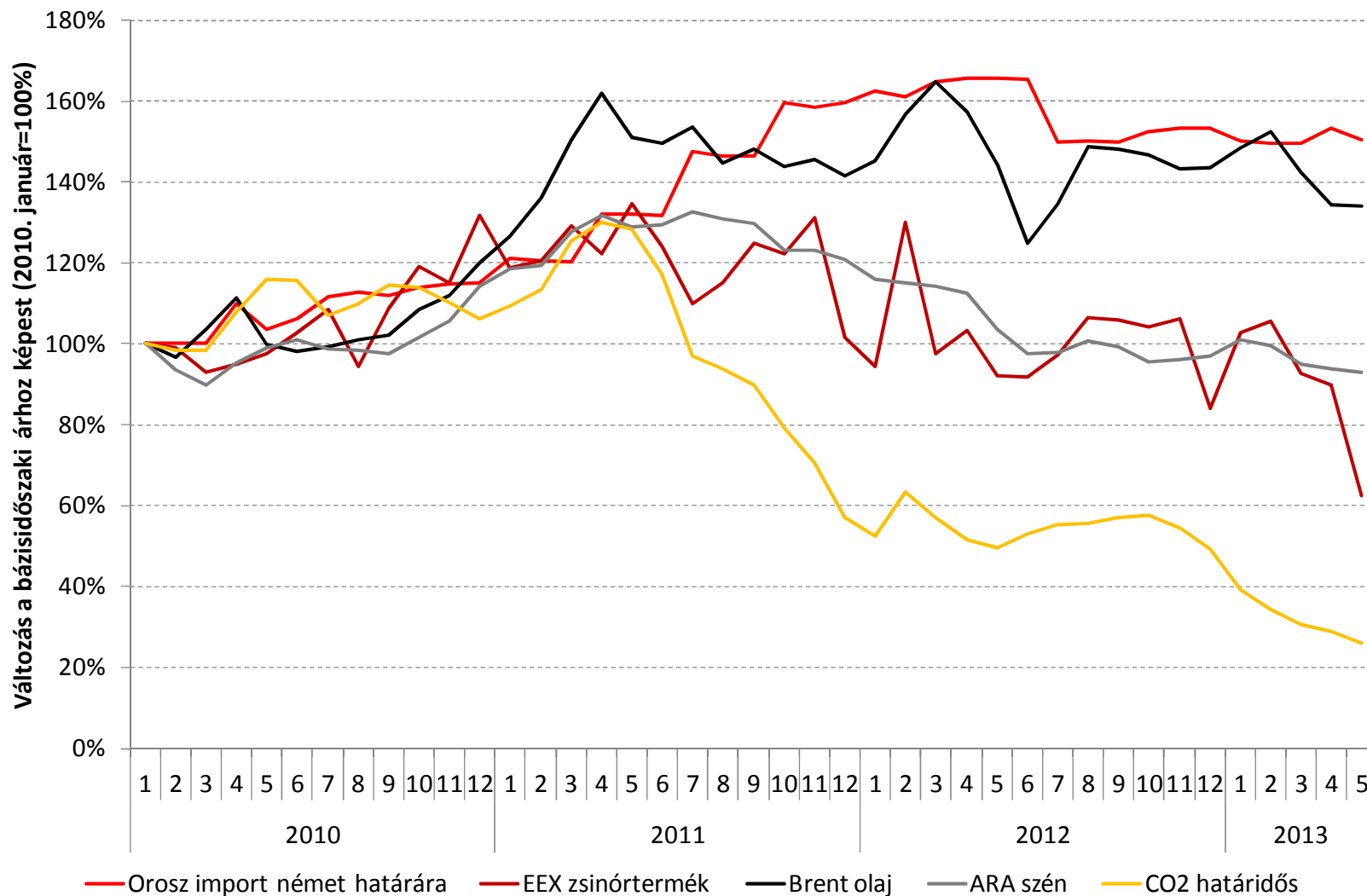
4. Magas relatív gázárak 1–3

A clean spark és clean dark spread alakulás Németországban (2011. június – 2013. május)

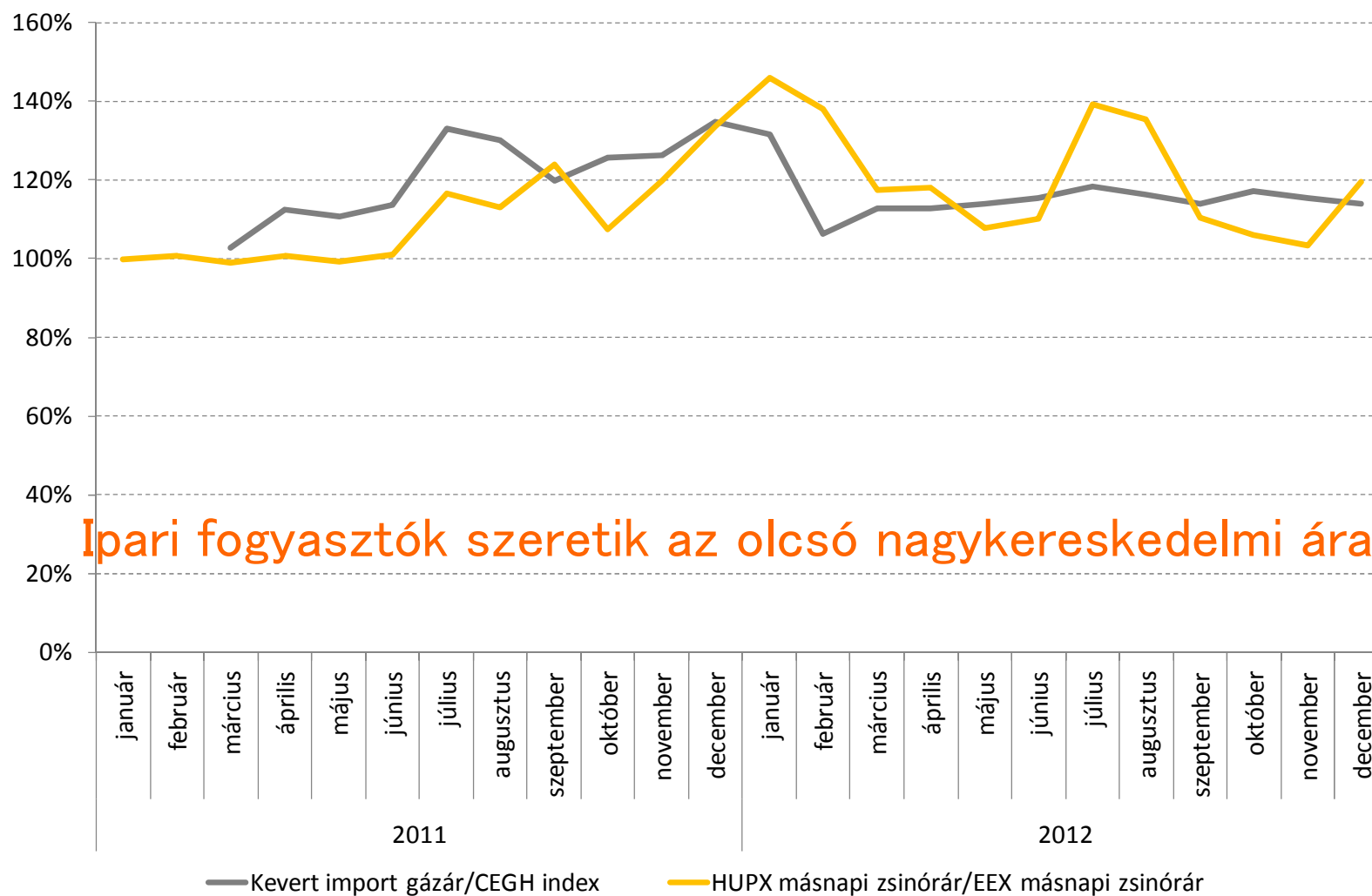


Szaporodó CCGT leállítások az EU-ban

A szén, gáz, olaj, CO₂ és áram nagykereskedelmi árak alakulása (2010. január – 2013. május)

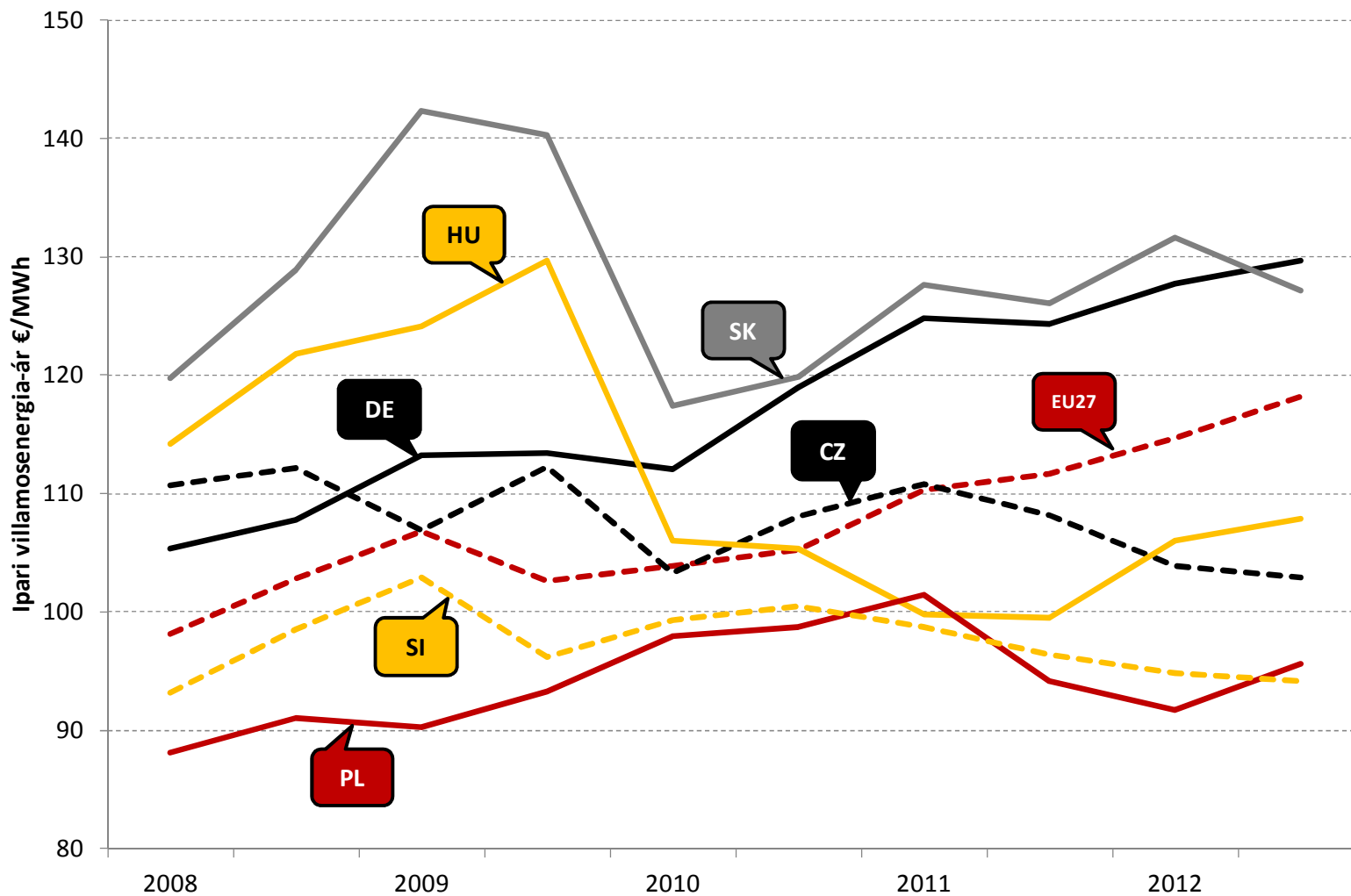


A hazai áram- és gáz nagykereskedelmi árak alakulása a német piachoz viszonyítva, 2011-12



Ipari fogyasztók szeretik az olcsó nagykereskedelmi áramárát!

Ipari fogyasztók által fizetett villamosenergia ár, adókkal, de áfa nélkül, €/MWh



Még így is jó az ipari felhasználók relatív versenyképességi helyzete

- Kapacitáspiac vita – nemzeti szintű ellátás biztonság vs ár versenyképesség
 - szükséges-e az értékesítéssel arányos energiadíj mellett többletbevételhez juttatni a bajba került erőműveket ?
 - támogatással kezeljük-e támogatás okozta problémát?
 - piaci alapú korrekciós megoldások (CO2 ár emelés, piaci gázárzás, piackonform megújuló támogatás) előtérbe helyezése vagy támogatás?
 - szükség van-e „anti-ciklikus” beavatkozásra?
- Gázbázisú erőművek szerepe – a gázpiac jövőbeni modellje idehaza?
- Hazai szabályozási bizonytalanság lényeges csökkentése (adóztatás, megújuló támogatási rendszer)

KÖSZÖNÖM FIGYELMÜKET

pkaderjak@uni-corvinus.hu

www.rekk.eu

+36 1 482 7071

